

Hlučínské tradice a zvyky v literatuře – Zabijačka

V zahradě, na sadě

Radim Lokoč a kol.

Sdružení obcí Hlučínska 2015.

Úryvek z kapitoly, v níž se autoři věnují tradicím a zvykům na Hlučínsku v souvislosti se zabijačkami.

Str. 59

...

Zima byla také časem zabijaček. Téměř v každé chalupě se chovalo prase, bylo proto běžné, že v období od října do února se ve vesnici během jednoho týdne konalo několik zabijaček. Zárukou dobře provedené zabijačky byl řezník, který absolvoval šedesát až devadesát zabijaček za rok. Řeznické řemeslo se dědilo z otce na syna, bylo proto běžné, že se v jedné rodině udrželo po čtyři generace.

Zabijačka byla velkou událostí pro celou rodinu, do prací se zapojili všichni. Zabijačka je dalším z případů maximálního, prakticky bezodpadového využití toho, co člověku nabízí příroda – z prasete se kromě štětín, kostí, očí a paznehtů zužitkovalo všechno. Během jednoho dne se prase zabilo a vyráběly se z něj tradiční pochoutky – mozeček, ovar, sekaná, jitrnice, jelita (*gardava*), světlá a tmavá tlačěnka (*presvuřt*), sekaná, játrová paštika (*lebervuřt*), cibulák (*cvibelvuřt*), vařila se polévka (*prdeláčka*), někdy se také na druhý den vyrobily klobásy. Maso a slanina se naložily do láku, po několika týdnech se vyudily.

Další možností, jak se dalo uchovat maso v dobách, kdy nebyly mrazáky, bylo zavařování do konzerv nebo do zavařovacích sklenic (*masuvky*).

Se zabijačkou byl spojován jeden velmi starý zvyk. Příbuzní, sousedé a známí dostávali tzv. *výslužku* nebo *podarunek* od hospodáře, který zrovna zabíjel. Zejména děti se na tuto práci těšily a rády chodily s výslužkou, protože vždy dostaly nějakou sladkost. Jednalo se nejen o dar, ale také o opatření v době, kdy nebylo možné všechny výrobky uchovat bez újmy. Jakmile příště dělal zabijačku někdo z obdarovaných, vrátil zpět dříve obdrženou *výslužku*.

Tradiční zabijačkám, které v minulosti patřily k neodmyslitelným činnostem během zimních měsíců, a vůni vařících zabijačkových výrobků v posledním desetiletí téměř odzvonilo. I ve větších obcích stačí na spočítání zabijaček prsty na ruku. Je paradoxní, že se dnešní děti s touto tradiční činností setkávají pouze při příležitosti tzv. *obecních zabijaček*, které jsou pořádány spolky za podpory obcí.